

Maja GJEREK LOVREKOVIĆ

Društvo hrvatskih književnika

MODRI RADIO

*V*rijeme je kazaljka vječnosti. A mi svi kao da ronimo dubinom mora, daleko od svjetlosti. Jednom je imala tu viziju. Ulijeće poput ptice kroz prozor na prvom katu kuće koja gleda na ulicu, a za koju zna da ne postoji. Još čas ranije bili su čvrsto zagrljeni u snu i osjeća duboku i smirenu sreću koja je prožima i još uvijek obasjava. Soba u koju je ušla vrlo je raskošna, nekako izbirljivo otmjena. Nema ni jedne ukrasne sitnice na stolu ili komodi, tek zlatasti pejzaž u ulju, na zidu. Odjednom, u gleda samu sebe, kao da se ogleda u nekom nepostojećem zrcalu. Kosa joj je tamnija, kao u djetinjstvu, i podignuta s čela te skupljena u visoku pundžu. Lice je blago nasmiješeno, kao da duša želi pobjeći s usnica, tako tiho radosno da se jedva prepoznaje. Vidi sebe kako prilazi lakiranom radnom stolu koji blista i otvara ladicu. Iz nje vadi veliki album na kojem piše tiskanim slovima: "RADIO", osjećajući da je on, na neki neobjašnjiv način povezan s njenom spokojnom radošću, i počinje ga pažljivo listati, sluteći da je napokon napisala istinu...

* * *

Ušla je u zgradu nad čijim ulazom je bila prikucana tabla s natpisom: "Radio", na čas zastavši da nekoliko puta povuče nogama po otiraču pred vratima, oslonivši se o kišobran poput kraljice o dotad suvišno žezlo. Njen tamnozeleni kratki kaput zgasnuo je u otvorenim vratima poput obojene žarulje, iznenađa skrivene platnenim sjenilom boje umbre i poluprovodnog tkanja. Nekoliko trenutaka poslije jedan je čovjek utrčao na ta ista vrata, usput odgurnuvši nehotice nogom pleteni otirač s ulaza i ne vrativši se da ga pomakne na mjesto. Činilo se kao da pokušava uloviti iščezli val zelenkaste tkanine pred sobom i da mu ništa drugo nije važno osim da ga uhvati čvrsto, još u letu, kao što djeca grabe raširenim rukama radost na brzom vrtuljku koji iscrtava šarenu kružnicu, izrezanu poput torte iz uzburkanog zraka.

* * *

Ujutro, svjetlost je toliko pomiješana s prašinom da je gotovo jestiva, na onaj opori, suhi način koji izaziva peckanje u očima i grlu. Činilo joj se, ako odmah ne izađe iz studija, početi će krkljati i gušiti se kao da se utapa u razdrobljenoj tvari zatrpane spilje, poklopljena brdom kamenja kojeg će svakog časa odroniti nepoznati glasovi. Ritam dobro poznate fobije koja je rasla u sve krupnijim zamasma, počeo ju je zapljuskivati poput valova od stopala prema čelu, sve bržim udarima. Iskoristila je glazbeni broj i zamolila, najljubaznije što je mogla, uvijek pomalo nevoljkog no pomirljivog Adama da pusti u eter još dvije ili čak tri pjesme poslije ove i izjurila kroz debelo tapecirana vrata iz staklenog kaveza. U slobodni svijet svježeg zraka i prostora i poznati, privremeni raj klaustrofobičara. Tamo je disala i disala, sklopivši oči i, uzdišući od olakšanja, ostala cijelih pet minuta blažene vječnosti. Zatim

se s mirnom odlučnošću rekonvalescenta vratila i sjela na svoj klimavi stolac pred mikrofon. Kad se upalilo crveno svjetlo, ponovo je bila iskusni kapetan u svom starom svemirskom brodu, na putu od jedne do druge ljudske zvijezde, u beskrajnu fluidnog etera, napućenom tihim i glasnim, umornim i svježim, plašljivim i gordim, škripavim i blagoslovljenim glasovima.

Javila se gospođa koja moli da objave kako je iz njenog dvorišta jučer odlutala mlada bijela mačka koja se odaziva na ime Pahuljica. Uspalahirena, nudila je nagradu nalazniku i izgovorila svoj broj telefona. Marijana ga je pročitala s prekidima, u eter, nekoliko puta. Zamišljala je snježno krzno umrljano blatom i čula tugu gladnog mijauka. Pahuljice, ne gubi nadu, i ne otapaj se u očaju. Tražimo te. Ponovo glazba. Njena omiljena pjesma, gotovo himna emisije. O, da. I ona je vjerovala u jučer. U slušalici neko krckanje i krkljanje. Preduga tišina. Zatim glas, sklizak poput stopala u ulju, ali nekako ranjiv kao pun posjekotina:

- Javljam se zbog .... Jedne uspomene....

Pokušala ga je ohrabriti veselijom intonacijom:

- Naravno, recite samo, to i želimo. Čuti vaše uspomene, podijeliti ih poput pite s jabukama i šlagom, među nama, slušateljima i svim zaljubljenicima sjećanja.

Šutnja. Je li ga prestrašila?

- Halo, jeste li još tu? Gospodine rekli ste da nas zovete zbog jedne uspomene....

Napokon, glas:

- Da, zbog uspomene. Točno.

Odahнула je. Ipak je tu. Uvijek je imala taj isti osjećaj, kao liječnik koji mora uvjeriti pacijenta da će pretrpljeni bol biti za njegovo dobro. Najteže je bilo početi. S prisjećanjem, zapravo njegovim izgovaranjem. Naše glasne misli ponekad se učine stranim, kao da nisu naše i najradije bismo ih ugurali ponovo u usta i vratili u tišinu. Mnogi odustanu.

- O čemu je riječ? Je li to neko vaše davno ili nedavno sjećanje?

Čula je kako je dahnuo:

- Prilično davno.

Po boji njegova glasa znala je da je napokon odlučio.

- Hoćete li nam ispričati tu uspomenu? Podijeliti s nama svoje sjećanje?

Predosjećala je da će sada sve izgovoriti vrlo brzo, kao da čita ranije napisan tekst, prepisan iz vlastite memorije.

Ili kao da trči u utrci života, natječući se sa zaboravom. Uvijek je bilo tako. Želja da se pobijedi vrijeme čučala je u dnu svake ispričane priče. Ono vrijeme koje nas otima životu i nama samima. A voljena uspomena davala je krila trkaču na žici.

- Bilo je to zapravo ovako. Vraćali smo se iz škole. Bilo je proljetno popodne, ali je puhao hladan vjetar i djevojčica, u koju sam bio tada zaljubljen, imala je na glavi tanku platnenu maramu. Bijelu, s krupnim modrim točkama. Odjednom sam pomislio da bih bio najsretniji na svijetu kad bih mogao poljubiti svaku tu točku. A onda sam, iznenada, ugledao njené oči. Bile su iste boje kao točke na marami. I pomislio sam da ću se onesvijestiti od neke neizrecive radosti što je ona tu, što sam kraj nje, što je proljeće i puše vjetar, a ona nosi baš tu maramu s plavim točkama....

Zastao je. Potaknula ga je, rekavši:

- Molim vas, smo nastavite.

- Znaite, kao što vjerojatno i pretpostavljate, ja sam još puno puta u životu nakon toga bio zaljubljen, ali nikad nisam doživio nešto slično. Proživio sam različite osjećaje, naravno, i mnogo dramatičnije,

ali nikad više nisam osjetio tako....duboku radost....kao tog časa. Mislim da se možda slično osjećaju anđeli ili sveci. Bio je to pravi zanos, osjećao sam kao da letim, zapravo moja duša kao da je odjednom poletjela u tijelu. Ni danas mi nije jasno kako se to i zašto dogodilo. A li ta uspomena nije izbljedia ni za nijansu. Sve je tako svježe u mom pamćenju kao da se nedavno dogodilo, a ne prije više od trideset godina.

Ušutio je. Izrekao je istinu, i ona je u njegovim riječima jasno mogla vidjeti plavo-bijelu maramu kako lebdi zaleđena u nasmiješenoj vječnosti jednog djetinjstva. Rekla je:

- Hvala vam. Ispričali ste to vrlo plastično. Za vas je taj doživljaj, zar ne, bio nešto poput malog čuda?

- Da, baš tako nekako. Kao neka vrsta čuda, koje je ipak, izvana, tako obično.

- No, i samo sjećanje, kao proces, je već čudo samo po sebi.

- Ali zanimljivo je da nisu sva jednaka, po intenzitetu.

- Da, i to je tema, kao što znate, ove naše emisije. Baš ta, snažnija, sjećanja. Dublja.

- Ne znam jesam li to uspio objasniti, no, činilo se kao da su one točke na marami oči koje gledaju u mene, ali istovremeno i usne koje viču: "Volim te, volim te."

- Možda su i vikale. Možda je vaša duša progledala na kratko toga časa. Možda doista tako svijet, kako ste rekli, vide sveti i anđeli. Kao žive točke koje viču o ljubavi. Možda oduhovljeni svijet doista tako izgleda. Kažu da sve oko nas viče o toj ljubavi. Samo mi, nažalost, ne vidimo i ne čujemo.

- Ne razumijem kako je moguće da to nikad nisam zaboravio. Zaboravio sam mnogo važnijih stvari.

- A možda je baš to bilo najvažnije. Možda ste primili poruku.

- Poruku? Kakvu poruku?

- Recimo, da je Bog stalno s nama, čak i u točkama dječje marame i od tamo nas promatra svojim modrim, zelenim, zlatnim, smeđim ili zvjezdanim očima. I stalno ponavlja da nas voli i voli, i čeka na nas zauvijek....

Šutio je. Puž u svojoj kućici. Duša male kornjače. Ponovo je pretjerala. Oprezno, upitala je:

- Jeste li ikad čuli za Okruglu knjigu?

- Za što?

- Okruglu knjigu. Kaže se da će je jednom pročitati svi ljudi. Na njenim koricama piše: "Vrijeme", a napisala ju je dama zvana Vječnost. Možda vam je baš ona namignula u onim plavim točkama. Ona, naime, voli igre u krugovima. Hvala vam što ste se javili i podijelili s nama svoje sjećanje.

- Drago mi je što sam se javio. Osjećam neko olakšanje.

- Ja vas pozdravljam, gospodine-neizrecivo-bogat-nezaboravnom-uspomenom. Do slijedećeg javljanja poslušajmo još jedan glazbeni broj.

- Adam je odabirom ponovo potvrdio svoju povremenu duhovitost. Pjesma je bila stari evergreen: "Kolutovi dima u tvojim očima." Zatvorila je oči pred ovim zvučnim dimom, mašući u mislima sličnom maramom, ovaj put boje drukčijih očiju, Onome - kog - ljubi - njena duša. Učinilo joj se da se nasmiješio u sjeni njenih trepavica. Rekla mu je u sebi, nijemo i ozbiljno, kao i uvijek: "Ma gdje bio, ma što učinio, budi blagoslovljen." Kad je otpjevušila ovu uobičajenu pjesmicu - molitvu, kao i obično, osjetila je mir. Pismo je poslano u tišinu, a ona će sama znati kamo s njim i kako ga poslati, kao što Bog poznaje svako srce. Njen modrooki ili zlatnooki Bog, koji nikad ne spava.